

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Навчально-науковий інститут фінансів, банківської справи
Кафедра фінансів імені Л.Л. Тарангул

Затверджено
Науково-методичною радою Університету,
протокол від «07» вересня 2021 № 6
Голова НМР _____ А.О. Монаєнко

Робоча програма
навчальної дисципліни
«БЮДЖЕТНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ»
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
денної та заочної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-професійна програма «Управління публічними фінансами»
Статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Бюджетне планування та прогнозування» складена на основі освітньо-професійної програми, затвердженої Вченою радою Університету ДФС України «26» квітня 2021 року (протокол № 5).

Укладач:

Коляда Т.А., к.е.н., с.н.с., доцент,
доцент кафедри фінансів імені Л.Л. Тарангул

Рецензенти:

М.Б. Ріппа, к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів імені Л.Л. Тарангул;

Т.В. Тучак, к.е.н., доцент,
доцент кафедри податкової політики.

Гарант освітньої програми

О.Д. Гордей, д.е.н., професор,
професор кафедри фінансів імені Л.Л.

Тарангул

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою фінансів імені Л.Л. Тарангул, протокол від «14» 06 2021 № 14

Завідувач кафедри

Бедриниць М.Д., к.е.н., доцент

Розглянуто і схвалено вченою радою ННІ фінансів, банківської справи, протокол від «15» 06 2021 № 10

Голова вченої ради ННІ фінансів,
банківської справи

М.О. Кужелев,
д.е.н., професор

Завідувач
навчально-методичного відділу

І. В. Качур, к.б.н., доцент

Реєстраційний № _____

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БЮДЖЕТНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ»

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

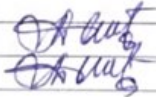

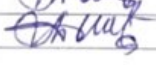
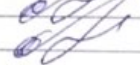
на засіданні кафедри фінансів імені Л.Л. Тарангул

Протокол від «__» _____ 2021 р. № __.

Укладач:

Коляда Т.А., к.е.н., с.н.с., доцент,
доцент кафедри фінансів імені Л.Л. Тарангул

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни
(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата затвердження кафедри – розробника РПДН	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП
2016-2017 н.р.	29 серпня 2016 р.	Протокол №1		
2020-2021 н.р.	17 травня 2021 р.	Протокол №13		

РЕЦЕНЗІЯ
на робочу програму
навчальної дисципліни
«Бюджетне планування та прогнозування»
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
денної та заочної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-професійна програма «Управління публічними фінансами»
Статус дисципліни: обов'язкова

В умовах перманентних змін зовнішнього і внутрішнього середовища функціонування державних фінансів зростає потреба у професійному оцінюванні можливих наслідків щодо ухвалення управлінських рішень у сфері формування і розподілу бюджетних ресурсів. Вивчення цієї дисципліни дозволяє набути здобувачам вищої освіти необхідні знання та вміння щодо розуміння особливостей розробки прогнозів соціально-економічного розвитку держави, планування бюджетів на середньо та довгострокову перспективу, розподілу фінансових ресурсів між бюджетами різного рівня з метою забезпечення надання державою гарантованих суспільних благ і послуг.

Робоча навчальна програма з курсу «Бюджетне планування та прогнозування», що представлена на рецензування, характеризується спрямованістю на поетапне і послідовне висвітлення запропонованих тем, про що свідчить її логічна побудова. Структурна побудова курсу є актуальною і відповідає баченню проблем у сфері бюджетного планування та прогнозування, наведених у навчальних посібниках, монографіях та наукових публікаціях.

Перелік літературних джерел, що рекомендується, надає можливість здобувачам вищої освіти глибше розглянути проблемні та практичні питання. Дана розробка виконана з дотриманням усіх методичних вимог та врахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України.

Висновок:

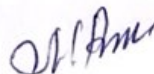
1. Актуальність навчального курсу в сучасних умовах розвитку України та процесів інтеграції не викликає сумнівів.
2. Структура і зміст робочої навчальної програми відповідають вимогам вищої школи, а тому можуть бути реалізованими у вищих навчальних закладах.
3. Теоретичний рівень програми є досить високим.

Представлена на рецензію робоча програма відповідає методичним вимогам і може бути рекомендована до впровадження в освітній процес.

Рецензент,

к.е.н., доцент,

доцент кафедри фінансів імені Л.Л. Тарангул

М.Б. Піппа

РЕЦЕНЗІЯ
на робочу програму
навчальної дисципліни
«Бюджетне планування та прогнозування»
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
денної та заочної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-професійна програма «Управління публічними фінансами»
Статус дисципліни: обов'язкова

Розроблена робоча програма курсу «Бюджетне планування та прогнозування» має на меті сформувати у здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня теоретичні знання про фінансові відносини, що виникають між учасниками бюджетного процесу з приводу планування та прогнозування показників бюджетів усіх рівнів бюджетної системи України, розкрити особливості підходів та моделей до формування і використання коштів державного та місцевих бюджетів України, розуміти специфіку розробки прогнозів соціально-економічного розвитку держави, оволодіти методикою планування бюджетів на середньо та довгострокову перспективу.

Робоча програма логічно структурована і дає можливість здобувачам освіти отримати знання про основи організації бюджетного процесу України, повноваження та компетенції учасників процесу бюджетного планування та прогнозування, навчитися використовувати на практиці принципи та методи бюджетного планування та прогнозування, отримати навички аналізу фінансових показників доходів і видатків бюджетів усіх рівнів задля прийняття ефективних управлінських рішень стосовно збалансування державних фінансів та досягнення стратегічних пріоритетів соціально-економічного розвитку країни. Перелік літературних джерел, що рекомендується, надає можливість студентам глибше розглянути проблемні та практичні питання.

Особливостями курсу, як це слідує із представленої на рецензування робочої програми, є використання теоретико-методичних підходів щодо ухвалення управлінських рішень у сфері планування та прогнозування бюджетних ресурсів, знайомство здобувачів освіти з реальними кейсами та їх аналіз з позиції ефективного управління публічними фінансами.

Представлена на рецензію робоча програма відповідає методичним вимогам і може бути рекомендованою до впровадження в освітній процес.

Рецензент,
к.е.н., доцент,
доцент кафедри податкової політики

Т.В. Тучак

1. Передмова.....	5
2. Опис навчальної дисципліни	6
3. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями.....	10
4. Критерії оцінювання.....	18
5. Засоби оцінювання.....	24
6. Форми та перелік питань до поточного та підсумкового контролю.....	25
7. Рекомендована література.....	29

1. ПЕРЕДМОВА

Програма навчальної дисципліни «Бюджетне планування та прогнозування» складена на основі освітньо-професійної програми «Управління публічними фінансами» для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Метою навчальної дисципліни «Бюджетне планування та прогнозування» є формування у майбутніх фахівців системи знань про теоретичні та методичні засади планування і прогнозування показників бюджетів усіх рівнів бюджетної системи України.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчення теоретико-правових засад організації бюджетного планування та прогнозування в Україні;
- визначення повноважень та компетенцій суб'єктів бюджетного процесу;
- з'ясування принципів та методів бюджетного планування та прогнозування;
- визначення сутності та ролі бюджетного планування у системі державного регулювання економіки;
- розкриття правових основ організації бюджетного процесу України;
- розкриття особливостей підходів та моделей до формування і використання коштів державного та місцевих бюджетів України;
- визначення переліку обов'язків державних та місцевих органів влади при плануванні та прогнозуванні бюджетів усіх рівнів в Україні.

Методи та форми навчання: у процесі викладання дисципліни використовується кредитно-трансферна система організації навчально процесу, що відповідає вимогам ЄКТС. У навчальному процесі використовуються такі **методи навчання:** пояснювально-ілюстративний, пошуковий, проблемний, проблемно-пошуковий, дослідницький тощо.

Форми навчання – денна та заочна: включають лекційні заняття, семінарські заняття, самостійну та індивідуально-консультаційну роботу, розгляд та аналіз ситуаційних завдань, кейсів, застосування інформаційних технологій та елементи дистанційного навчання у системі Moodle.

Організація поточного контролю та підсумкового контролю знань: контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань з метою оцінки рівня засвоєння програмних результатів навчання здобувачами вищої освіти за цією програмою. Поточний контроль проводиться у вигляді усного та письмового опитування на семінарських заняттях, підготовки індивідуальних завдань, написання поточних контрольних робіт, які містять:

1. Теоретичні питання;
2. Тестові завдання відкритої форми;
3. Тестові завдання закритої форми.

Підсумковий контроль передбачено проводити у формі заліку.

2.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність Освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Обов'язковий	
Модулів – 2	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»		
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин –90		Семестр	
		2-й	2-й
	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Освітня програма «Управління публічними фінансами»	Лекції	
		16 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
58 год.	82 год.		
Індивід.-консультац. робота: 2 / 2 г о д .			
Форма семестрового контролю: <i>залік</i>			

2.1. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями.

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у публічних фінансах або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК1. Здійснювати вибір та оцінку найбільш дієвої фінансової стратегії управління економічним розвитком на макро- та мікрорівнях.

ФК3. Аналізувати склад, структуру доходів державного бюджету, оцінювати доцільність державних видатків, розуміти й аналізувати причини утворення дефіциту бюджету та державного боргу.

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання:

ПРН06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

ПРН10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

2.4. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами для вивчення дисципліни є вивчення таких дисциплін, як «Фінансові стратегії управління економічним розвитком», «Бюджетно-податкова політика», «Управління публічними фінансами», «Фінансування проектів державно-приватного партнерства», «Системні трансформації у фінансах», «Антикризове фінансове управління», «Фінансова аналітика» тощо.

Постреквізитами вивчення дисципліни є «Фінансова глобалізація і регіоналізм», «Фінанси публічного сектору в зарубіжних країнах», «Управління фінансами сталого розвитку підприємств» тощо.

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БЮДЖЕТНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ»**

(код академічної групи)
денна форма навчання

Змістовні модулі	Кількість годин				
	Лекції	Семінари	Інд.- конс. робота	СРС	Всього
Модуль 1 – 1,5 залікових кредитів (45 год.)					
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БЮДЖЕТНОГО ПЛАНУВАННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ					
(Теми 1 – 4)					
Тема 1. Необхідність, зміст і завдання бюджетного планування та прогнозування	2	1	-	9	12
Тема 2. Теоретико-методологічні засади бюджетного планування та прогнозування	2	1	-	8	11
Тема 3. Способи планування та прогнозування бюджетних показників: підходи, методи, моделі	2	2	-	7	11
Тема 4. Взаємозалежність бюджету та макроекономічних показників	2	2	-	7	11
Всього по модулю 1	8	6	-	30	45
<i>Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)</i>					
Модуль 2 – 1,5 залікових кредитів (45 год.)					
Змістовий модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ БЮДЖЕТНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ					
(Теми 5 – 8)					
Тема 5. Організаційно-правові основи бюджетного планування і прогнозування в Україні	2	2	1	6	11
Тема 6. Прогнозування та планування доходів бюджету	2	2	-	7	11
Тема 7. Прогнозування та планування видатків бюджету	2	2	-	8	12
Тема 8. Зарубіжний досвід і краща практика організації бюджетного планування та прогнозування	2	2	1	6	11
Всього по модулю 2	8	8	2	28	45
<i>Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)</i>					
<i>Форма підсумкового контролю – залік</i>					
Разом годин з курсу	16	14	2	58	90

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БЮДЖЕТНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ»

(код академічної групи)
 заочна форма навчання

Змістовні модулі	Кількість годин				
	Лекції	Семінари	Інд.- конс. робота	СРС	Всього
Модуль 1 – 1,5 залікових кредитів (45 год.)					
Змістовний модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БЮДЖЕТНОГО ПЛАНУВАННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ					
(Теми 1 – 4)					
Тема 1. Необхідність, зміст і завдання бюджетного планування та прогнозування	2	2	-	8	12
Тема 2. Теоретико-методологічні засади бюджетного планування та прогнозування	-	-	-	11	11
Тема 3. Способи планування та прогнозування бюджетних показників: підходи, методи, моделі	-	-	-	11	11
Тема 4. Взаємозалежність бюджету та макроекономічних показників	-	-	-	11	11
Всього по модулю 1	2	2	-	41	45
<i>Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)</i>					
Модуль 2 – 1,5 залікових кредитів (45 год.)					
Змістовний модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ БЮДЖЕТНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ					
(Теми 5 – 8)					
Тема 5. Організаційно-правові основи бюджетного планування і прогнозування в Україні	2	-	1	8	11
Тема 6. Прогнозування та планування доходів бюджету	-	-	-	11	11
Тема 7. Прогнозування та планування видатків бюджету	-	-	-	12	12
Тема 8. Зарубіжний досвід і краща практика організації бюджетного планування та прогнозування	-	-	1	10	11
Всього по модулю 2	2	-	2	41	45
<i>Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)</i>					
<i>Форма підсумкового контролю – залік</i>					
Разом годин з курсу	4	2	2	82	90

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БЮДЖЕТНОГО ПЛАНУВАННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ

Тема 1. Необхідність, зміст і завдання бюджетного планування і прогнозування

План лекційного заняття

1. Сутність, значення та поняття бюджетного планування і прогнозування.
2. Завдання бюджетного планування і прогнозування.
3. Об'єкти і суб'єкти бюджетного планування і прогнозування.

План семінарського заняття

1. Зміст і значення бюджетного планування і прогнозування.
2. Завдання бюджетного планування і прогнозування.
3. Об'єкти і суб'єкти бюджетного планування і прогнозування.
4. Бюджетне програмування, його взаємозв'язок з індикативним плануванням.
5. Взаємозв'язок бюджетного прогнозування, бюджетного планування і бюджетного програмування.
6. Зміна ролі бюджетного планування в умовах бюджетної децентралізації в Україні.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. У чому полягає відмінність між поняттями бюджетне планування та прогнозування?
2. Які існують точки зору щодо визначення сутності поняття бюджетна стратегія?
3. Основні складові елементи бюджетної стратегії держави.
4. Взаємозв'язок бюджетного планування та прогнозування із державним прогнозуванням економічного і соціального розвитку.

Питання для самоконтролю

1. Необхідність запровадження бюджетного планування та прогнозування в сучасних умовах.
2. Сутність та значення бюджетного планування і прогнозування.
3. Завдання бюджетного планування і прогнозування.
4. Об'єкти та суб'єкти бюджетного планування і прогнозування.

Рекомендована література:

Основна [1, 2, 4, 7, 9].

Допоміжна [10, 11, 14, 15].

Інформаційні ресурси Інтернет [16, 18, 20, 25, 26].

Міжнародні видання [27, 28, 30].

Тема 2. Теоретико-методологічні засади бюджетного планування та прогнозування

План лекційного заняття

1. Теоретичні основи бюджетного планування та прогнозування.
2. Принципи бюджетного планування та прогнозування.
3. Методи бюджетного планування та прогнозування.

План семінарського заняття

1. Теоретичні основи бюджетного планування та прогнозування.
2. Вимоги та принципи процесу планування та прогнозування.
3. Поняття та види планування.
4. Класифікаційні ознаки прогнозування. Стадії прогнозування.
5. Сутність та значення державного прогнозування та розроблення програм економічного та соціального розвитку.
6. Учасники процесу державного прогнозування економічного та соціального розвитку.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Поняття стійкості державних фінансів та якості бюджетного планування (прогнозування).
2. Вплив циклічності розвитку економіки на формування показників бюджету.
3. Класифікація бюджетної політики за характером реалізації.
4. Чинники впливу на реалізацію бюджетної політики держави.
5. Учасники бюджетного процесу та їхні повноваження.

Питання для самоконтролю

1. Теоретико-методологічні засади бюджетного планування та прогнозування
2. Теоретичні основи бюджетного планування та прогнозування.
3. Принципи бюджетного планування та прогнозування.
4. Зміст бюджетної декларації.
5. Організація бюджетного процесу в Україні.

Рекомендована література:

- Основна [1, 3, 5, 6, 7, 8].
 Допоміжна [10, 11, 12, 14, 15].
 Інформаційні ресурси Інтернет [16, 19, 21, 23, 26].
 Міжнародні видання [27, 28, 29].

Тема 3. Способи планування та прогнозування бюджетних показників: підходи, методи, моделі

План лекційного заняття

1. Методи прогнозування доходів бюджету та їх характеристика.
  - 1.1. Детерміністичний метод.
  - 1.2. Метод економетричного моделювання.
  - 1.3. Метод часового тренду.
  - 1.4. Метод математичного моделювання.
  - 1.5. Метод експертних оцінок.
2. Методи прогнозування видатків бюджету та їх характеристика.
  - 1.1. Нормативний метод.
  - 1.2. Метод визначення контрольних цифр.
  - 1.3. Економетричний метод оцінки потреб у витратах.
  - 1.4. Кількісні методи бюджетного прогнозування.
  - 1.5. Програмно-цільовий метод.

План семінарського заняття

1. Методи прогнозування доходів бюджету та їх характеристика.
  - 1.1. Детерміністичний метод.
  - 1.2. Метод економетричного моделювання.

- 1.3. Метод часового тренду.
- 1.4. Метод математичного моделювання.
- 1.5. Метод експертних оцінок.
2. Методи прогнозування видатків бюджету та їх характеристика.
  - 1.1. Нормативний метод.
  - 1.2. Метод визначення контрольних цифр.
  - 1.3. Економетричний метод оцінки потреб у витратах.
  - 1.4. Кількісні методи бюджетного прогнозування.
  - 1.5. Програмно-цільовий метод.
3. Методики планування та прогнозування бюджетних доходів та видатків, що застосовуються у зарубіжних країнах.
4. Передумови для зміни методів та практик планування та прогнозування бюджетних показників доходів та видатків.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Методи прогнозування доходів бюджету та їх характеристика.
2. Недоліки та переваги детерміністичного методу прогнозування доходів бюджету.
3. Недоліки та переваги методу економетричного моделювання прогнозування доходів бюджету.
4. Недоліки та переваги методу часового тренду прогнозування доходів бюджету.
5. Недоліки та переваги методу математичного моделювання прогнозування доходів бюджету.
6. Недоліки та переваги методу експертних оцінок прогнозування доходів бюджету.

Питання для самоконтролю

1. Класифікація методів бюджетного планування та прогнозування.
2. Способи планування та прогнозування бюджетних показників: підходи, методи, моделі.
3. Методи прогнозування видатків бюджету та їх характеристика.
4. Характеристика нормативного методу прогнозування видатків бюджету.
5. Характеристика методу визначення контрольних цифр прогнозування видатків бюджету.
6. Характеристика економетричного методу оцінки потреб у витратах при прогнозуванні видатків бюджету.
7. Характеристика кількісних методів бюджетного прогнозування видатків бюджету.
8. Характеристика програмно-цільового методу прогнозування видатків бюджету.

Рекомендована література:

Основна [1, 3, 4, 6, 8, 9].

Допоміжна [10, 11, 12, 15].

Інформаційні ресурси Інтернет [17, 18, 20, 22, 24, 25].

Міжнародні видання [27, 28, 30].

Тема 4. Взаємозалежність бюджету та макроекономічних показників

План лекційного заняття

1. Макроекономічні чинники впливу на формування бюджетних прогнозів та їх характеристика.
  - 1.1. Рівень перерозподілу ВВП через зведений бюджет.
  - 1.2. Структура видатків бюджету.
  - 1.3. Структура та темпи приросту доходів бюджету.

- 1.4. Темпи економічного зростання.
- 1.5. Рівень і темпи інфляції.
- 1.6. Рівень безробіття.
- 1.7. Дефіцит бюджету та джерела його фінансування.
- 1.8. Державний борг.
- 1.9. Стан рахунку поточних операцій платіжного балансу.
- 1.10. Темпи зростання обсягів виробництва.

План семінарського заняття

1. Ендогенність та екзогенність державного бюджету в економіці.
2. Макроекономічні показники, які необхідно враховувати при формуванні бюджетних прогнозів та їх вплив на показники бюджету.
3. Необхідність врахування взаємозв'язку процесів в економіці. Синергетичний ефект.
4. Монетарні засади формування бюджетних прогнозів.
5. Значимість соціальних стандартів при бюджетному плануванні та прогнозуванні.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Необхідність врахування макроекономічних показників при бюджетному плануванні та прогнозуванні.
2. Особливості врахування впливу макроекономічних показників при бюджетному плануванні та прогнозуванні.
3. Особливості дії трансмісійних каналів фіскальної та монетарної політики.

Питання для самоконтролю

1. Характеристика взаємозалежності бюджету та макроекономічних показників.
2. Вплив рівня перерозподілу ВВП через зведений бюджет на формування бюджетних прогнозів.
3. Вплив структури видатків бюджету на формування бюджетних прогнозів.
4. Вплив структури та темпів приросту доходів бюджету на формування бюджетних прогнозів.
5. Вплив темпів економічного зростання на формування бюджетних прогнозів.
6. Вплив рівня і темпів інфляції на формування бюджетних прогнозів.

Рекомендована література:

- Основна [1, 3, 4, 5, 7, 8, 9].
 Допоміжна [10, 11, 13, 14, 15].
 Інформаційні ресурси Інтернет [17, 18, 19, 21, 23, 24].
 Міжнародні видання [27, 29, 30].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ БЮДЖЕТНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ

Тема 5. Організаційно-правові основи бюджетного планування і прогнозування в

Україні

План лекційного заняття

1. Сутність та стадії бюджетного процесу. Бюджетна декларація.
2. Визначення бюджетної політики на середньостроковий період.
3. Правова регламентація бюджетного планування та прогнозування в Україні.

4. Організація бюджетного планування в Україні на сучасному етапі.

План семінарського заняття

1. Бюджетний процес. Стадії бюджетного процесу.
2. Етапи складання проектів бюджетів.
3. Розпорядники бюджетних коштів.
4. Визначення напрямів бюджетної політики на середньостроковий період.
5. Бюджетна декларація.
6. Розгляд та затвердження Державного бюджету України.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Механізм внесення змін до Закону про Державний бюджет України.
2. Програмно-цільовий метод в бюджетному процесі.
3. Особливості формування надходжень бюджету та здійснення витрат бюджету в разі несвоєчасного набрання чинності законом про Державний бюджет України.
4. Організаційно-правові основи бюджетного планування і прогнозування в Україні.
5. Формування бюджетної політики на середньостроковий бюджетний період.

План індивідуально-консультативної роботи

1. Вплив політичних чинників на планування показників доходів і видатків бюджету.
2. Учасники бюджетного процесу та їхні повноваження.
3. Особливості складання та затвердження Бюджетної декларації.
4. Стадії бюджетного процесу та їх характеристика.

Питання для самоконтролю

1. Правова регламентація бюджетного планування в Україні.
2. Організація бюджетного планування в Україні на сучасному етапі.
3. Функції Міністерства фінансів України в організації бюджетного планування.
4. Розробка сценаріїв бюджетної політики.
5. Сутність та етапи бюджетного процесу.
6. Бюджетна декларація.

Рекомендована література:

Основна [2, 4, 5, 6, 7, 8, 9].

Допоміжна [11, 12, 13, 14, 15].

Інформаційні ресурси Інтернет [16, 17, 19, 22, 25, 26].

Міжнародні видання [27, 28, 29].

Тема 6. Прогнозування та планування доходів бюджету

План лекційного заняття

1. Тенденції та структурні зміни у формуванні доходів бюджету.
2. Критерії ефективності та оптимальності визначення податкового потенціалу.
3. Розподіл податкових повноважень між рівнями бюджетної системи.

План семінарського заняття

1. Склад та структура доходів бюджету.
2. Особливості планування доходів бюджету.

3. Податковий потенціал економіки держави та її регіонів.
4. Критерії ефективності та оптимальності визначення податкового потенціалу.
5. Розподіл податкових повноважень в умовах бюджетної децентралізації.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Система фіскальних органів в Україні та роль ДФС у наповненні бюджету.
2. Особливості прогнозування доходів бюджету.
3. Фіскальні тенденції в Україні та країнах світу.
4. Моделі взаємодії центру та регіонів при розподілі податкових повноважень.
5. Критерії розподілу податкових повноважень між рівнями бюджетної системи.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте сучасний стан державних фінансів України.
2. Назвіть індикатори бюджетної безпеки держави та визначте їхні порогові значення.
3. Охарактеризуйте наявний рівень податкового навантаження на економіку України.
4. Тенденції в оподаткуванні доходів фізичних та юридичних осіб в Україні.
5. Тенденції в адмініструванні непрямих податків та неподаткових платежів в Україні.
6. Принципи формування оптимального податкового потенціалу.
7. Показники оцінки абсолютної економічної ефективності та відносної результативності податкової системи.

Рекомендована література:

- Основна [2, 3, 4, 7, 8, 9].
 Допоміжна [10, 11, 13, 14, 15].
 Інформаційні ресурси Інтернет [16, 17, 18, 20, 21, 25].
 Міжнародні видання [27, 29, 30].

Тема 7. Прогнозування та планування видатків бюджету

План лекційного заняття

1. Сучасні тенденції формування видатків бюджету та особливості розробки бюджетних прогнозів в Україні.
2. Планування соціальних видатків та соціальні нормативи.
3. Особливості планування дискреційних видатків бюджету.

План семінарського заняття

1. Структура видатків державного бюджету.
2. Особливості формуванні видаткової частини бюджету в умовах бюджетної децентралізації.
3. Поняття соціальних видатків, соціальних нормативів.
4. Методичні підходи до планування соціальних видатків.
5. Особливості планування дискреційних видатків бюджету.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Регулююча властивість видатків бюджету.
2. Роль місцевих бюджетів у здійсненні соціальних видатків.
3. Компетенції та повноваження учасників процесу бюджетного планування та прогнозування в Україні.
4. Методика визначення медичної то освітньої субвенції.

5. Методика планування соціальних видатків місцевих бюджетів України.

Питання для самоконтролю

1. Сучасні тенденції зміни структури видатків Державного бюджету України.
2. Особливості розробки бюджетних прогнозів в Україні.
3. Планування соціальних видатків та соціальні нормативи.
4. Особливості довгострокового планування та прогнозування видатків бюджету.
5. Історичні аспекти становлення та розвитку вітчизняної системи бюджетного планування та прогнозування.

Рекомендована література:

Основна [1, 2, 5, 6, 8, 9].

Допоміжна [11, 12, 13, 14, 15].

Інформаційні ресурси Інтернет [18, 19, 20, 21, 22, 26].

Міжнародні видання [27, 29, 30].

Тема 8. Зарубіжний досвід і краща практика організації бюджетного планування та прогнозування

План лекційного заняття

1. Теоретичні засади організації довгострокового бюджетного планування та прогнозування.
2. Історичні аспекти становлення та розвитку вітчизняної системи бюджетного планування та прогнозування.
3. Організації бюджетного планування та прогнозування у провідних країнах світу:
  - 3.1. Досвід США.
  - 3.2. Досвід ЄС.
  - 3.3. Досвід Німеччини.
  - 3.4. Досвід Франції.
  - 3.5. Досвід Японії.
4. Краща практика бюджетного планування та прогнозування для України.

План семінарського заняття

1. Становлення та розвиток вітчизняної системи бюджетного планування та прогнозування.
2. Зарубіжна практика бюджетного планування та прогнозування:
  - 2.1. Досвід США.
  - 2.2. Досвід країн ЄС.
  - 2.3. Досвід Японії.
3. Імплементация кращого світового досвіду бюджетного планування та прогнозування у вітчизняну практику.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Характеристика організації процесу, основних прийомів і методів бюджетного планування та прогнозування у провідних країнах світу.
2. Використання прогнозів і сценаріїв у бюджетному плануванні.
3. Стратегічне планування.
4. Організація середньострокового бюджетного планування.
5. Перехід до бюджетного планування ресурсних потоків.
6. Інституціональні та процедурні інновації бюджетного процесу.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Відмінності у підходах до організації бюджетного планування та прогнозування у різних країнах світу (на прикладі США, країн ЄС, Німеччини, Франції, Японії, Китаю).
2. Методи, що використовуються у зарубіжній практиці бюджетного планування.
3. Сутність поняття «Резерв планування» та нові підходи до планування та прогнозування показників бюджету.

Питання для самоконтролю

1. Новації у світовій практиці щодо системи бюджетного планування та прогнозування.
2. Особливості бюджетного планування та прогнозування в країнах Європейського Союзу.
3. Бюджетні правила «другого покоління» та перспективи їхнього запровадження у бюджетному процесі України.

Рекомендована література:

Основна [2, 3, 4, 5, 7, 9].

Допоміжна [10, 12, 13, 14, 15].

Інформаційні ресурси Інтернет [16, 17, 19, 20, 21, 24, 25].

Міжнародні видання [27, 28, 29].

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання за навчальну дисципліну «Бюджетне планування та прогнозування».

Таблиця 4.1

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Бюджетне планування та прогнозування»
(денна форма навчання)

Модулі	Модуль 1 - (17 балів)				Контрольний захід №1	Залік - 50 балів	Загальна оцінка з дисципліни = 50 балів + 50 балів (Залік)	
Загальна кількість балів за модулем №1	12							5
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4				
Відповідь на семінарському занятті	3	3	3	3				
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Модулі	Модуль 2 - (33 балів)				Контрольний захід №2			
Загальна кількість балів за модулем №2	12							5
Теми	T.5	T.6	T.7	T.8				
Відповідь на семінарських заняттях	3	3	3	3				
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Індивідуальна робота	11							
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE	5							

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Бюджетне планування та прогнозування»
(заочна форма навчання)

Модулі	Модуль 1 - (34 бали)				Контрольний захід №1	Залік - 50 балів	Загальна оцінка з дисципліни = 50 балів + 50 балів (Залік)	
Загальна кількість балів за модулем №1	29							5
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4				
Відповідь на семінарському занятті	29	-	-	-				
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Модулі	Модуль 2 - (16 балів)				Контрольний захід №2			
Загальна кількість балів за модулем №2	0					0		
Теми	T.5	T.6	T.7	T.8				
Відповідь на семінарських заняттях	-	-	-	-				
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Індивідуальна робота	11							
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE	5							

Критерії оцінювання семінарських занять та самостійної роботи.

Семінарські заняття передбачають обговорення питань теми, розгляд нормативно-правової бази, проведення дискусій з основних проблем і питань, які розглядаються на семінарському занятті. Робота на семінарському (практичному) занятті передбачає усне та письмове опитування. Максимальна кількість балів, отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 3 бали – для очної форми навчання, 6 балів – для заочної форми навчання.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних теоретичних та практичних питань. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Таблиця 4.3

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях та самостійної роботи
(денна форма навчання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом з теми, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

2	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом з теми, обгрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
1	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом з теми на достатньому рівні, однак фрагментарно (без аргументації й обгрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
0	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань або володіє навчальним матеріалом лише на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.

Таблиця 4.4

**Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти
на семінарських заняттях та самостійної роботи
(заочна форма навчання)**

Кількість балів	Критерії оцінювання
29	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом з теми, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
16-28	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом з теми, обгрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
1-15	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом з теми на достатньому рівні, однак фрагментарно (без аргументації й обгрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
0	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань або володіє навчальним матеріалом лише на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.

Критерії оцінювання контрольної роботи

Формою проміжного поточного контролю є контрольна робота, яка проводиться у письмовій формі та оцінюється від 0 до 520 балів.

Таблиця 4.5

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	2,5 (3×0,83)
Тестовий блок (закритої форми)	1,25 (5×0,25)
Тестовий блок (відкритої форми)	1,25 (5×0,25)

Всього	5
--------	---

Таблиця 4.6

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання	
Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі теоретичні питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	2,5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Таблиця 4.7

Критерії оцінювання тестового блоку (відкритої форми) на контрольній роботі	
Критерії оцінювання	Кількість балів
Надані правильні відповіді на всі тестові завдання	1,25
Надано вірні відповіді на 4 або 3 тестових завдання	0,75-1,0
Надано вірні відповіді на 1 або 2 тестових завдання	0,25-0,5
Усі відповіді на тестові завдання невірні	0

Таблиця 4.8

Критерії оцінювання тестового блоку (закритої форми) на контрольній роботі	
Критерії оцінювання	Кількість балів
Надані правильні відповіді на всі тестові завдання	1,25
Надано вірні відповіді на 4 або 3 тестових завдання	0,75-1,0
Надано вірні відповіді на 1 або 2 тестових завдання	0,25-0,5
Усі відповіді на тестові завдання невірні	0

Критерії оцінювання індивідуальної роботи.

Індивідуальна робота проводиться у формі підготовки презентацій результатів наукових досліджень з обраної тематики.

Таблиця 4.9

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
11	У повному обсязі тематику розкрито. При цьому використано актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовано

	думки та зроблено узагальнені підсумки.
9-10	В основному розкрито зміст питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
7-8	Зміст питань розкрито. Проте, є незначні помилки у наведеній аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
5-6	Фрагментарне висвітлення питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), присутні неточності та помилки.
3-4	Наукова робота виконана частково, є помилки у наведених аналітичних розрахунках, представлена застаріла статистична інформація.
1-2	Тема наукової роботи не розкрита, допущено істотні помилки, оперування неактуальною інформацією.
0	Роботу не виконано.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Таблиця 4.10

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен/ Диференційований залік	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	достатній (конструктивно - варіативний)	добре	

70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вмiє зiставляти, узагальнювати, систематизувати iнформацiю пiд керiвництвом викладача; в цiлому самостiйно застосовувати Пi на практицi; контролювати власну дiяльнiсть; виправляти помилки, серед яких є суттєвi, добирати аргументи для пiдтвердження думок.			
60-69	D	задовiльно	Здобувач вищої освіти вiдтворює значну частину теоретичного матерiалу, виявляє знання i розумiння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матерiал, виправляти помилки, серед яких є значна кiлькiсть суттєвих.	середнiй (репродуктивний)	задовiльно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володiє навчальним матерiалом на рiвнi, вищому за початковий, значну частину його вiдтворює на репродуктивному рiвнi.			
35-49	FX	незадовiльно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володiє матерiалом на рiвнi окремих фрагментiв, що становлять незначну частину навчального матерiалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовiльно	не зараховано
0-34	F	незадовiльно з обов'язковим повторним вивченням залiкового кредиту	Здобувач вищої освіти володiє матерiалом на рiвнi елементарного розпiзнання i вiдтворення окремих фактiв, елементiв, об'єктiв.			

Переведення даних 50-бальної шкали оцiнювання в 4-бальну та шкалу за системою ЄКТС здiйснюється в такому порядку (для навчальної дисциплiни, що вивчається протягом одного, двох i бiльше семестрiв з пiдсумковим контролем у формi залiку):

Таблиця 4.11

Переведення даних 50-бальної шкали оцiнювання в 4-бальну та шкалу за системою ЄКТС

Сума балiв за 100-бальною шкалою	Оцiнка в ЄКТС	Значення оцiнки ЄКТС	Рiвень компетентностi	Оцiнка за нацiональною шкалою	
				Екзамен/диференцiйований залiк	Залiк
40-50	A	Вiдмiнно	Високий (творчий)	Вiдмiнно	Зараховано
40-44	B	Дуже добре	Достатнiй (конструктивно-варiативний)	Добре	
35-39	C	Добре			
30-34	D	Задовiльно	Середнiй (репродуктивний)	Задовiльно	
25-29	E	Достатньо			
17-24	FX	Незадовiльно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовiльно	Не зараховано

0-16	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту		
------	---	--	--	--

Результати складання екзаменів і диференційованих заліків оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), а заліків – за двобальною шкалою («зараховано», «не зараховано») і вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Бюджетне планування та прогнозування» є:

- залік;
- тести;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE УДФСУ;
- командні проекти, кейси;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6. ФОРМИ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль проводиться у вигляді усного та письмового опитування на семінарських заняттях, підготовки індивідуального завдання у формі презентації результатів виконаних завдань та досліджень та виступів на наукових заходах, написання поточних контрольних робіт, які містять:

1. Теоретичні питання;
  2. Тестові завдання відкритої форми;
  3. Тестові завдання закритої форми.
- Підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

Перелік питань до поточного контролю №1

1. Необхідність запровадження бюджетного планування та прогнозування в сучасних умовах.
2. Сутність та значення бюджетного планування і прогнозування.
3. Завдання бюджетного планування і прогнозування.
4. Об'єкти та суб'єкти бюджетного планування і прогнозування.
5. Поясніть як на практиці відбувається координація фіскальної та монетарної політики держави при плануванні показників державного бюджету.
6. Назвіть переваги та недоліки функціонування держави добробуту.
7. Принципи бюджетного планування та прогнозування.
8. Поняття стійкості державних фінансів та якості бюджетного планування (прогнозування).
9. Вплив циклічності розвитку економіки на формування бюджету.
10. Класифікація бюджетної політики за характером реалізації.
11. Чинники впливу на реалізацію бюджетної політики держави.
12. Зміст Бюджетної декларації.
13. Класифікація методів бюджетного планування та прогнозування.
14. Способи планування та прогнозування бюджетних показників: підходи, методи, моделі
15. Методи прогнозування доходів бюджету та їх характеристика.
16. Недоліки та переваги детерміністичного методу прогнозування доходів бюджету.
17. Недоліки та переваги методу економетричного моделювання прогнозування доходів бюджету.
18. Недоліки та переваги методу часового тренду прогнозування доходів бюджету.
19. Недоліки та переваги методу математичного моделювання прогнозування доходів бюджету.
20. Недоліки та переваги методу експертних оцінок прогнозування доходів бюджету.
21. Методи прогнозування витратів бюджету та їх характеристика.
22. Характеристика нормативного методу прогнозування витратів бюджету.
23. Характеристика методу визначення контрольних цифр прогнозування витратів бюджету.
24. Характеристика економетричного методу оцінки потреб у витратах при прогнозуванні витратів бюджету.
25. Характеристика кількісних методів бюджетного прогнозування витратів бюджету.
26. Характеристика програмно-цільового методу прогнозування витратів бюджету.
27. Характеристика взаємозалежності бюджету та макроекономічних показників.

28. Вплив рівня перерозподілу ВВП через зведений бюджет на формування бюджетних прогнозів.
29. Вплив структури видатків бюджету на формування бюджетних прогнозів.
30. Вплив структури та темпів приросту доходів бюджету на формування бюджетних прогнозів.

Перелік питань до поточного контролю №2

1. Вплив темпів економічного зростання на формування бюджетних прогнозів.
2. Вплив рівня і темпів інфляції на формування бюджетних прогнозів.
3. Вплив рівня безробіття на формування бюджетних прогнозів.
4. Вплив дефіциту бюджету та джерел його фінансування на формування бюджетних прогнозів.
5. Вплив державного боргу на формування бюджетних прогнозів.
6. Вплив стану рахунку поточних операцій платіжного балансу на формування бюджетних прогнозів.
7. Вплив темпів зростання обсягів виробництва на формування бюджетних прогнозів.
8. Організаційно-правові основи бюджетного планування і прогнозування в Україні.
9. Зміст і структура бюджетного процесу.
10. Бюджетна декларація.
11. Формування бюджетної політики на середньостроковий бюджетний період.
12. Правова регламентація бюджетного планування в Україні.
13. Організація бюджетного планування в Україні на сучасному етапі.
14. Функції Міністерства фінансів України в організації бюджетного планування.
15. Розробка сценаріїв бюджетної політики.
16. Тенденції та структурні зміни у формуванні доходів бюджету.
17. Критерії ефективності та оптимальності визначення податкового потенціалу.
18. Розподіл податкових повноважень між рівнями бюджетної системи.
19. Сучасні тенденції зміни структури видатків Зведеного бюджету України.
20. Особливості розробки бюджетних прогнозів в Україні.
21. Планування соціальних видатків та соціальні нормативи.
22. Методика планування соціальних видатків місцевих бюджетів України.
23. Теоретичні засади організації довгострокового бюджетного планування та прогнозування.
24. Історичні аспекти становлення та розвитку вітчизняної системи бюджетного планування та прогнозування.
25. Організації бюджетного планування та прогнозування у США.
26. Організації бюджетного планування та прогнозування у країнах ЄС.
27. Організації бюджетного планування та прогнозування у Німеччині.
28. Організації бюджетного планування та прогнозування у Франції.
29. Організації бюджетного планування та прогнозування у Японії.
30. Компетенції та повноваження учасників процесу бюджетного планування та прогнозування в Україні.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Необхідність запровадження бюджетного планування та прогнозування в сучасних умовах.
2. Сутність та значення бюджетного планування і прогнозування.
3. Завдання бюджетного планування і прогнозування.
4. Об'єкти та суб'єкти бюджетного планування і прогнозування.
5. Теоретико-методологічні засади бюджетного планування та прогнозування.

6. Теоретичні основи бюджетного планування та прогнозування.
7. Принципи бюджетного планування та прогнозування.
8. Поняття стійкості державних фінансів та якість бюджетного планування (прогнозування).
9. Вплив циклічності розвитку економіки на формування бюджету.
10. Класифікація бюджетної політики за характером реалізації.
11. Чинники впливу на реалізацію бюджетної політики держави.
12. Зміст Бюджетної декларації.
13. Класифікація методів бюджетного планування та прогнозування.
14. Способи планування та прогнозування бюджетних показників: підходи, методи, моделі
15. Методи прогнозування доходів бюджету та їх характеристика.
16. Недоліки та переваги детерміністичного методу прогнозування доходів бюджету.
17. Недоліки та переваги методу економетричного моделювання прогнозування доходів бюджету.
18. Недоліки та переваги методу часового тренду прогнозування доходів бюджету.
19. Недоліки та переваги методу математичного моделювання прогнозування доходів бюджету.
20. Недоліки та переваги методу експертних оцінок прогнозування доходів бюджету.
21. Методи прогнозування витатків бюджету та їх характеристика.
22. Характеристика нормативного методу прогнозування витатків бюджету.
23. Характеристика методу визначення контрольних цифр прогнозування витатків бюджету.
24. Характеристика економетричного методу оцінки потреб у витратах при прогнозуванні витатків бюджету.
25. Характеристика кількісних методів бюджетного прогнозування витатків бюджету.
26. Характеристика програмно-цільового методу прогнозування витатків бюджету.
27. Характеристика взаємозалежності бюджету та макроекономічних показників.
28. Вплив рівня перерозподілу ВВП через зведений бюджет на формування бюджетних прогнозів.
29. Вплив структури витатків бюджету на формування бюджетних прогнозів.
30. Вплив структури та темпів приросту доходів бюджету на формування бюджетних прогнозів.
31. Вплив темпів економічного зростання на формування бюджетних прогнозів.
32. Вплив рівня і темпів інфляції на формування бюджетних прогнозів.
33. Вплив рівня безробіття на формування бюджетних прогнозів.
34. Вплив дефіциту бюджету та джерел його фінансування на формування бюджетних прогнозів.
35. Вплив державного боргу на формування бюджетних прогнозів.
36. Вплив стану рахунку поточних операцій платіжного балансу на формування бюджетних прогнозів.
37. Вплив темпів зростання обсягів виробництва на формування бюджетних прогнозів.
38. Організаційно-правові основи бюджетного планування і прогнозування в Україні.
39. Сутність та стадії бюджетного процесу.
40. Бюджетна декларація.
41. Формування бюджетної політики на середньостроковий бюджетний період.
42. Правова регламентація бюджетного планування в Україні.
43. Організація бюджетного планування в Україні на сучасному етапі.
44. Функції Міністерства фінансів України в організації бюджетного планування.

45. Розробка сценаріїв бюджетної політики.
46. Тенденції та структурні зміни у формуванні доходів бюджету.
47. Критерії ефективності та оптимальності визначення податкового потенціалу.
48. Розподіл податкових повноважень між рівнями бюджетної системи.
49. Сучасні тенденції зміни структури видатків Зведеного бюджету України.
50. Особливості розробки бюджетних прогнозів в Україні.
51. Планування соціальних видатків та соціальні нормативи.
52. Методика планування соціальних видатків місцевих бюджетів України.
53. Теоретичні засади організації довгострокового бюджетного планування та прогнозування.
54. Історичні аспекти становлення та розвитку вітчизняної системи бюджетного планування та прогнозування.
55. Організації бюджетного планування та прогнозування у США.
56. Організації бюджетного планування та прогнозування у країнах ЄС.
57. Організації бюджетного планування та прогнозування у Німеччини.
58. Організації бюджетного планування та прогнозування у Франції.
59. Організації бюджетного планування та прогнозування у Японії.
60. Компетенції та повноваження учасників процесу бюджетного планування та прогнозування в Україні.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бюджетний кодекс України : закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/page>
2. Бюджетний менеджмент : підручник / В.Г. Дем'янишин, Г.Б. Погрішук, Л.М. Клівіденко [та ін.] ; за ред. В. Г. Дем'янишина, Г. Б. Погрішук. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 532 с.
3. Закон України "Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України" : закон України від 23.03.2000 № 1602-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1602-14>
4. Закон України "Про Державний бюджет України" на відповідний рік
5. *Коляда Т.А.* Формування бюджетної стратегії України: теорія, методологія, практика : [монографія] / Т.А. Коляда. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2016. 396 с.
6. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
7. *Миськів Г.В.* Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.
8. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. № 2755-VI. URL: zakon1.rada.gov.ua
9. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: Навчальний посібник / [За заг. ред. В. В. Зубенка]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження». К., 2017. 184 с.

Допоміжна:

10. *Богдан І.В., Коноваленко Д. В., Яра Т.Ю.* Економіко-математичні моделі для діагностики фіскальної політики. *Фінанси України*. 2018. № 3. С. 45-66.
11. *Богдан Т.П.* Стратегічне управління державним боргом в умовах нестійкої боргової позиції. *Фінанси України*. 2018. № 4. С. 75-92.
12. *Коляда Т.А., Бенч Л.Я., Рибіна Н.Д.* Боргова складова забезпечення стійкості публічних фінансів України: стан і тенденції розвитку. *Бізнес Інформ*. 2021. № 7. С. 178-186. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2021-7_0-pages-178_186.pdf
13. *Коляда Т.А., Гоч І.В.* Особливості середньострокового бюджетного планування в Україні в умовах пандемії COVID-19. *Економічний простір*. 2020. № 161. С. 26-30. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/673/655>
14. *Мартиненко В.В.* Специфіка управління власними доходами місцевих бюджетів у умовах фінансової децентралізації. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2019. № 3. С. 51-61. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/1029-2122-1-SM.pdf>
15. *Тропіна В. Б.* Фінансування державних соціальних програм: новітні підходи та інструменти. *Науковий вісник Полісся*. 2020. № 2(21). С. 17-28.

Інформаційні ресурси Інтернет:

16. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
17. Офіційний веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua>
18. Офіційний веб-сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
19. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
20. Офіційне інтернет-представництво Офісу Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>
21. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua/>
22. Офіційний веб-сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>
23. *Варналій З.С., Чеберяко О.В., Баженова О.В., Нікитенко Д.В., Білик Р.Р.* Стратегічні пріоритети бюджетної політики України в умовах пандемії COVID-19. *Financial*

and credit activity: problems of theory and practice. 2020. v. 4, n. 35, p. 170-179. URL: <http://dx.doi.org/10.18371/fcaptr.v4i35.221964>

24. *Коляда Т.А.* Державний бюджет України на 2018 рік: особливості формування та перспективи виконання. *Бізнес Інформ*. 2018. №4. С. 267-274. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2018-4_0-pages-267_274.pdf

25. *Коляда Т.А.* Гендерно-орієнтоване бюджетування: сутність та перспективи запровадження в Україні. *Економічний вісник*. 2019. Вип. 3. С. 80-88. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ehsfat_2019_3_10

26. *Нечасва І.А.* Аналіз формування та витрачання публічних фондів грошових коштів в умовах бюджетної децентралізації. *Ефективна економіка*. 2017. №2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5429>

Міжнародні видання:

27. *Koliada T., Muzychenko G.* Evaluation of the State Intervention to the Country Economy by Global Democratic Markers. *Scientific Development and Achievements*. London, 2018. P. 421-432.

28. *Muzychenko G., Koliada T., Churkina I.* Impact of European integration processes on the necessity of long-term budget planning introduction in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2017. Vol 3, No 5. P. 329-333. URL : <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/303/pdf>

29. *Slatvinska M., Belinska Y., Vodolazska O., Nakonechna H., Ruzhytskyi I., Koliada T.* The model of the impact of changes in the national currency on key macroeconomic indicators in the face of uncertainty. *International Journal of Management (IJM)*. 2020. Volume 11. Issue 5. P. 908-919. URL :<http://www.iaeme.com/ijm/issues.asp?JType=IJM&VType=11&IType=5>

30. *Yahelska, K., Tropina, V., Khomutenko, A., Lantukh, K., Kryhan, Y.* Comparative Analysis of Methods for Forecasting Budget Indicators. *Estudios de Economia Aplicada*, 2021, 39(3). URL: <http://dx.doi.org/10.25115/eea.v39i3.4521>